Р Е Ш Е Н И Е
№ 44689

гр. София, 13.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Първо отделение 84 състав,** в публично заседание на 09.11.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Цветелина Гоцова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **11280** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 10а, ал. 4, вр. ал. 1 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ).
Образувано е по жалба на Й. А., [дата на раждане] , гражданин на Република Т., чрез процесуалния му представител адв. Е. Т. И. от Софийска адвокатска колегия, против Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване вид „D“ от 11.08.2026 г., постановен по заявление от 21.07.2026 г., издаден от първи секретар З. в Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т..
В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на отказа. Твърди се, че актът е немотивиран по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, тъй като съдържа единствено бланкетно цитиране на нормата на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ, без органът да е извършил анализ на приложените писмени доказателства и без да е изложил конкретни факти, относими към жалбоподателя. Според жалбоподателя изискването за предоставяне на банкова сметка неправилно е отнесено към процедурата по издаване на виза, доколкото това е документ, който следва да се представи в последващото производство по издаване на разрешение за продължително пребиваване. Изтъква се, че административният орган не е изпълнил задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с влязлото в сила Решение № 4573 от 04.02.2026 г. по адм. д. № 10108/2025 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 6399 от 10.06.2026 г. по адм. д. № 3381/2026 г. на ВАС. Навеждат се и твърдения за засягане на основни права по чл. 8 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) – право на зачитане на личния живот, както и чл. 2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ. По същество се иска отмяна на оспорения отказ, връщане на административната преписка на

органа за ново произнасяне при задължителни указания на съда и присъждане на сторените по делото разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение.
В съдебно заседание жалбоподателят Й. А., редовно призован, не се явява, представлява се от адв. Е. Т. И., която поддържа жалбата на изложените в нея основания и претендира присъждане на разноски съгласно представен списък по чл. 80 ГПК.
Ответникът – първи секретар З. в Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т., редовно призован, не се явява, не се представлява. В придружителното писмо към административната преписка прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение. В писмени бележки чрез гл. юрисконсулт И. А. оспорва подадената жалба като недопустима и неоснователна.
Софийска градска прокуратура не е встъпила в производството.
Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
Производството по кандидатстване за виза за дългосрочно пребиваване вид „D“ е инициирано първоначално със заявление с вх. № А., подадено на 10.07.2025 г. от Й. А. пред Посолството на Република Б. в А., Т., с посочена цел на пътуването: пребиваване като обезпечен пенсионер на основание чл. 24, ал. 1, т. 10 от ЗЧРБ. По това заявление на 26.08.2025 г. е бил постановен отказ за издаване на виза на основание чл. 10, ал. 1, т. 22 ЗЧРБ (съмнения за транзитен пункт за миграция). По жалба на чужденеца е било образувано адм. дело № 10108/2025 г. по описа на АССГ, I отделение, 9-и състав, по което е постановено Решение № 4573 от 04.02.2026 г., с което отказът е отменен като немотивиран и незаконосъобразен и преписката е върната за ново произнасяне след обективен анализ на събраните доказателства. Постановеното първоинстанционно решение е оставено в сила с Решение № 6399 от 10.06.2026 г. по адм. дело № 3381/2026 г. на Върховния административен съд, IV отделение.
Във връзка с изпълнението на влезлите в сила съдебни решения, в Посолството на Република Б. в [населено място] е регистрирано под № А. от 21.07.2026 г. заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (вид „D“) от Й. А. на основание чл. 24, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ. Към заявлението са представени: удостоверение за доходи и право на пенсия, издадено от Началство на Социалноосигурителен институт на Република Т. (SGK), Главна дирекция „Пенсионни услуги“, удостоверяващо, че Й. А. е пенсионер и получава месечна пенсия в размер на 21 736,02 турски лири; нотариално заверена декларация от Й. А. от 27.06.2025 г., с която същият изрично декларира, че месечната му пенсия ще му бъде изплащана на територията на Република Б. чрез „Т.Дж. З. Б.“ – клон С., че ще живее постоянно в страната, ще тегли и получава средствата от пенсията в Б. и ще ги използва за своята издръжка; банково извлечение/отчет по сметка, издадено от „Т.Дж. З. Б.“ – клон С., удостоверяващо, че заявителят има открита лична банкова сметка във валута евро (EUR) с наличен краен авоар в размер на 8 023,21 евро; нотариално заверен договор за наем на имот находящ се в [населено място], район В.; декларация от наемодателя, че е съгласен договорът да се ползва във връзка с получаване на виза тип Д и копие на личната му карта; документ, удостоверяващ, че лицето няма съдебна и криминална регистрация; извлечение от гражданския регистър за жалбоподателя; застрахователна полица и копие на паспорт.
В хода на административното производство е проведена съгласувателна процедура, при която с писмо рег. № 513р-81442 от 24.07.2026 г. отдел „Миграция“ при СДВР е изразил отрицателно становище с позоваване на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ с мотив, че заявителят не представя документ, удостоверяващ, че пенсията му ще се превежда по сметка в банкова институция, действаща на територията на страната, съгласно чл. 23, т. 2 ППЗЧРБ, и че наличието на открита сметка не било доказателство за постъпването на пенсията по нея.

С писмо рег. № Т-2634 от 07.10.2026 г. заместник-председател на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) уведомява съда, че съгласувателната процедура е осъществена от ДАНС по електронен път чрез изразяване на отрицателно становище в Националната визова информационна система (НВИС) изцяло въз основа на становището на Дирекция „Миграция“ – МВР и чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ, като изрично посочва, че апликантът не е идентифициран като заплаха за националната сигурност и по преписката няма изготвени писмени документи.
На 11.08.2026 г. оправомощеното длъжностно лице – първи секретар в Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т., е постановило обжалвания отказ, обективиран в Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване (Приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от НУРИВОВР). В акта е отбелязана отметка на чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ, а в полето „Допълнителни забележки“ е вписан следният текст: „Чл. 10, ал. 1, т. 17 от ЗЧРБ. Чужденецът не представя документ, удостоверяващ, че пенсията му ще се превежда по сметка в банкова институция, действаща на територията на Република Б., съгласно чл. 23, т. 2 от ППЗЧРБ. Това, че има открита такава на територията на страната, не е доказателство, че пенсията ще се получава по тази сметка.“
Отказът е връчен лично на жалбоподателя срещу подпис на 18.08.2026 г. Жалбата срещу него е депозирана в деловодството на Административен съд – София-град с вх. № 30735 на 28.08.2026 г.
При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:
Жалбата е подадена от надлежна страна – пряк адресат на акта, чиято правна сфера е засегната неблагоприятно от него, в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 АПК във връзка с чл. 10а, ал. 1 ЗЧРБ. Съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ, отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 ЗЧРБ (визи за дългосрочно пребиваване) не подлежат на оспорване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая жалбоподателят изрично релевира доводи за нарушение на чл. 8 от ЕКПЧ и чл. 2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ. Дори и да се приеме, че твърдяното от оспорващия като засегнато право на свободно придвижване по чл. 2 от Протокол № 4 към КЗПЧОС не представлява основно право, защитимо от КЗПЧОС, в който смисъл е Определение по адм. дело № 9644/2025 г., IV отд. на ВАС, то съгласно Определение по адм. дело № 2667/2025 г., IV отд. на ВАС, преценката дали твърдението за нарушаване на права по смисъла на чл. 8 от КЗПЧОС /право на неприкосновен личен и семеен живот/ е основателно, е въпрос по съществото на спора, а не по допустимостта на оспорването. Поради това подадената жалба е процесуално допустима.
Разгледана по същество, жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.
Оспореният отказ е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ и чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР), с оглед правомощията, делегирани със Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 25/26.08.2025г. на ръководителя на задграничното представителство за оправомощаване на длъжностно лице - Д. К..
Актът е обективиран в писмена форма върху стандартен формуляр по Приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от НУРИВОВР. Спазена е предвидената в чл. 30, ал. 1 и ал. 2 от Наредба за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим /Наредбата/ процедура, според която искането за издаване на виза за дългосрочно пребиваване по чл. 15, ал. 1 ЗЧРБ се изпраща чрез дирекция "К. отношения" в службите за административен контрол на чужденците в Република Б. и Държавна агенция "Национална сигурност". Съгласуването е извършено по реда и в срокове, определени в инструкцията на министъра на външните работи, министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност".

Отказът е мотивиран с правно основание – чл. 10, ал.1, т. 17 ЗЧРБ – „не доказва услвията на заявеното пребиваване“, а като фактически такива е посочено – „Не представя документ удостоверяващ, че пенсията му ще се превежда по сметка в банка, действаща на територията на РБ.“

Така формулираните фактически и правни съображения са в противоречие с материалния закон и с доказателствата по преписката по следните съображения:

В случая визата е поискана с цел получаване право на пребиваване по реда на чл. 24, ал. 1, т. 10 от ЗЧРБ. Според цитираната норма разрешение за продължително пребиваване могат да получат чужденци, които притежават виза по чл. 15, ал. 1 от ЗЧРБ (виза тип D) и са получили право на пенсия съгласно законодателството на Република Б., държавата си на произход или друга държава и разполагат с достатъчно средства за издръжка в страната. Нормата изисква наличието на множество кумулативни предпоставки - лицето да притежава виза по чл. 15, ал. 1, да е получило пенсия, да разполага с достатъчно средства за издръжка в страната в размер не по-малък от минималната пенсия съгласно законодателството на Република Б., осигурено жилище, задължителни здравни застраховки и осигуряване. Нормата на чл. 24, ал. 2 ЗЧРБ изисква и представяне на документи за съдимост или за криминална, или за полицейска регистрация, издадени съгласно законодателството на държавата на гражданството, на държавата на произход или обичайното пребиваване.

В Правилника за прилагане на ЗЧРБ, чл. 14 и чл. 23 от него са посочени документите, с които се доказват обстоятелствата, визирани в закона. Съгласно чл.23 заявителят следа да представи т.1. документ, издаден от компетентните органи на съответната държава, удостоверяващ, че е получил право на пенсия; т.2. документ, издаден от банка на територията на Република Б., удостоверяващ, че има налична сметка, по която ще се получават съответните преводи от пенсията. В чл. 24, ал. 1, т. 10 във вр. с ал. 2 ЗЧРБ не съществува изискване, такова каквото е посочено от административния орган, че следва да се представи „документ, удостоверяващ, че пенсията му ще се превежда по сметка в банка, действаща на територията на РБ“. След като подобно изискване не е регламентирано в закона, то не може да се въвежда с подзаконов нормативен акт, какъвто е Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република Б..

Член 23, т. 1 и т. 2 ППЗЧР сочи документите, с които се доказват двете кумулативни предпоставки, визирани в хипотезата на чл. 24, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ Разпоредбата на чл. 23, т. 1 ППЗЧРБ е свързана с първата предпоставка от чл. 24, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ - правото на пенсия на чужденеца, а разпоредбата на чл. 23, т. 2 ППЗЧРБ е свързана с втората предпоставка на чл. 24, ал. 1, т. 10 ЗЧРБ - чужденецът да разполага с достатъчно средства за издръжка в страната (Решение № 4689 от 08.05.2025г. по адм.д. № 5457/2024г. на ВАС), което той е удостоверил с представения документ, издаден от ТЕ-Д. З. Б. - клон С.. Изразът "по която ще се получават съответните преводи от пенсията.", употребен в чл. 23, т. 2 ППЗЧРБ не визира задължение за чужденеца, към датата на подаване на заявлението му да представя някакъв нарочен документ с това съдържание или към датата на кандидатстване за виза вече да е осъществил пенсионни преводи по откритата в Б. банкова сметка. Използваното от законодателя бъдеще време сочи на предстоящи действия. Смисълът на изискването за банкова сметка е да удостовери възможност на кандидата да осигурява издръжката си в страната без прибягване до системата за социално подпомагане.

По отношение на жалбоподателя има изразено отрицателно становище от ДАНС. Действително органът е обвързан с това становище на ДАНС, но само когато то е отрицателно и касае националната сигурност. В случая обаче не се сочат обстоятелства, свързани със заплаха за националната сигурност. Както се установява от писмо рег. № Т-2634/07.10.2026 г. на ДАНС, агенцията не разполага с данни лицето да представлява заплаха за националната сигурност, а

становището ѝ е изразено автоматично въз основа на становището на Дирекция „Миграция“. Становището на съгласувателните органи има подпомагащ характер, но не освобождава консулското длъжностно лице от задължението да извърши самостоятелна преценка на фактите по чл. 30, ал. 2 от НУРИВОВР и да провери дали предложението за отказ съответства на закона и материалните факти. С оглед изложеното се прави извода, че отказът е бланкетен, като позоваващ се единствено на правната норма и становището на ДАНС без собствена преценка. Основателни са и оплакванията, че административният орган е постановил повторен незаконосъобразен отказ в нарушение на задължителната сила на предходните влезли в сила съдебни актове по чл. 177, ал. 1 и ал. 2 АПК – Решение № 4573 от 04.02.2026 г. по адм. д. № 10108/2025 г. на АССГ и Решение № 6399 от 10.06.2026 г. по адм. д. № 3381/2026 г. на ВАС. Вместо да изпълни указанията на съда за задълбочен и обективен анализ на представените от лицето доказателства, органът формално е заменил правното основание (от чл. 10, ал. 1, т. 22 на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ). По изложените съображения оспореният отказ за издаване на виза вид „D“ е незаконосъобразен, поради което следва да бъде отменен.

Предвид естеството на акта и нормативно установената компетентност по визовите производства, съдът не може да реши въпроса по същество, поради което на основание чл. 173, ал. 2 от АПК административната преписка следва да бъде изпратена на компетентния административен орган – Консулско длъжностно лице при Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т., за ново произнасяне по заявление № А. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото съдебно решение.

По отношение на разноските:

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК жалбоподателят има право на своевременно претендираните разноски по делото. От доказателствата по делото се установява заплатена държавна такса за образуване на производството в размер на 5,11 евро и 1000 евро адвокатски хонорар платени в брой по договор за правна защита и съдействие от 20.08.2026г. От страна на ответника е направено възражение за прекомерност, което съдът счита за основателно. Съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 5 от ГПК, приложима в административното производство по силата на препращащата норма на чл. 144 от АПК, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по възражение на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част. При преценката за прекомерност съдът прилага критериите по чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата (ЗАдв) и правилата за прилагането им, уредени в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа.

Съгласно задължителните указания по тълкуването на правото на Европейския съюз, дадени с Решение от 25 януари 2024 г. по дело C-438/22 на Съда на Европейския съюз (СЕС), националният съд не е безусловно обвързан от предвидените в Наредба № 1/2004 г. минимални размери, но същите запазват значението си на важен ориентир и обективен критерий при определяне на разумния, съразмерен и справедлив размер на дължимото възнаграждение с оглед действителния обем на оказаната правна помощ. Съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа (в редакция ДВ, бр. 14/2025 г.), за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън изрично изброените в ал. 2 хипотези, размерът на възнаграждението е 511,29 евро

(петстотин и единадесет евро и двадесет и девет евроцента), с левова равностойност 1000 лева. Като съобрази характера на спора, обема на извършената от процесуалния представител работа (изготвяне на първоначална жалба и явяване в едно съдебно заседание), липсата на доказателствени усложнения и наличието на установена съдебна практика по сходни казуси, съдът приема, че справедливо и съразмерно е възнаграждение в размер на 511,29 евро (1 000 лева), съответстващ на предвидения по чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. нормативен минимум за този вид дела. С оглед на това, общият размер на дължимите разноски по делото, подлежащи на възлагане в тежест на Министерство на външните работи, възлиза на 516,40 евро (петстотин и шестнадесет евро и четиридесет евроцента), от които 511,29 евро – адвокатско възнаграждение и 5,11 евро – държавна такса.
Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, I отделение, 84-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Й. А., гражданин на Република Т., Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване вид „D“ от 11.08.2026 г. по заявление № А. от 21.07.2026 г., издаден от първи секретар, З. в Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т..
ИЗПРАЩА административната преписка на компетентното консулско длъжностно лице в Посолството на Република Б. в [населено място], Република Т., за ново произнасяне по заявление № А. от 21.07.2026, подадено от Й. А., в законоустановения срок от влизане в сила на настоящия съдебен акт, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.
ОСЪЖДА Министерство на външните работи на Република Б. да заплати на Й. А., [дата на раждане] , гражданин на Република Т., сумата в размер на 516,40 евро (петстотин и шестнадесет евро и четиридесет евроцента), представляваща направени по делото разноски.
Решението подлежи на касационно оспорване пред Върховния административен ъд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: